

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Åtgärdsplan med anledning av extern bedömning av forskarutbildningsämnet pedagogik dnr GU 2023/2272

Åtgärdsplan fastställd av Utbildningsvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2025-02-26

Bedömargruppen har bedömt utbildning på forskarnivå mot doktorsexamen i ämnet pedagogik i förhållande till åtta angivna kriterier, identifierat utbildningens främsta styrkor och svagheter samt framfört synpunkter rörande organisationsfrågor. Kriterierna, som framgår av styrdokumentet "Utbildningsutvärdering med extern bedömning vid utbildningsvetenskapliga fakulteten" (dnr GU 2022/2839), är som följer:

1. att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål
2. att undervisningen sätter studenternas/doktorandernas lärande i centrum
3. att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet
4. att lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll
5. att utbildningen är relevant för studenternas/doktorandernas och samhällets behov
6. att studenterna/doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen
7. att en för alla studenter/doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger
8. att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

På forskarnivå tillkommer att:

- a. Doktorander har tillgång till en aktiv forskningsmiljö
- b. Doktorander får möjlighet att samverka med forskare nationellt och internationellt

Bedömargruppens utlåtande har för varje bedömningskriterium bedömt huruvida den granskade utbildningen:

1. *Sammantaget svarar väl upp mot kriteriet. (Mindre brister som identifierats anges.)*
2. *Uppvisar brister kopplade till kriteriet. (Bristerna anges och ev. förslag till åtgärder listas.)*
3. *Bedömargruppen kan inte, utifrån underlag och platsbesök, bilda sig en tillräckligt underbyggd uppfattning om huruvida utbildningen lever upp till kriteriet eller inte.*

Utifrån 'Riktlinjer vid framtagande och fastställande av åtgärdsplan med anledning av extern bedömning av utbildningskvalitet listas nedan några åtgärdsplaner som svar på bedömargruppens rekommendationer. Dessa punkter har diskuterats gemensamt av viceprefekter och studierektorer för forskarutbildningen vid IPS och IPKL och har förankrats vid respektive DoP den 16 september. Ett utkast till åtgärdsplan togs upp för diskussion i beredning för utbildning på forskarnivå (BUF) den 16 oktober och den 13 november. BUF beslutade den 11 december att föreslå fakultetsstyrelsen att fastställa åtgärdsplan i enlighet med förslag.

Kriterium	Svarar väl upp mot kriteriet	Tillfredställande/ någon brist	Uppvisar brister
1	x		
2		x	
3	x		
4	x		
5	x		
6		x	
7	x		
8		x	
a)	x		
b)	x		

Kriterium 2 Undervisningen sätter doktorandernas lärande i centrum

BEDÖMNING: Bedömargruppen diskuterar kriteriets tvetydighet och menar att de inte kan ge ett direkt svar på om doktorandernas lärande sätts i centrum, men konstaterar att villkor och rutiner avseende handledning tydligt sätter studenten i centrum, och att UF har ett rikt och varierat utbud av kurser och andra aktiviteter som ger doktorander goda utvecklingsmöjligheter.

BEDÖMARGRUPPENS REKOMMENDATIONER:

- Utveckla modeller för progression för olika grupper av doktorander (optimering) (didaktiska och från doktorandens position).
- Överväg samordnad antagning till forskarutbildningen (kohorter) snarare än löpande antagning för att få bättre planeringsunderlag och fler deltagare till kurserna.
- Se över progressionen i obligatoriska och valbara kurser, även i förhållande till avancerad nivå. Kursgivningen kan också behöva vidareutvecklas och anpassas till olika förutsättningar (som halvtidsstudier respektive 80/20).

ÅTGÄRDSFÖRSLAG:

- Samordnad antagning till höstterminen för doktorander finansierade med fakultetsmedel.
 - Förbättrad progression i obligatoriska kurser.

- Rekommenderad studiegång kommuniceras tydligare vid antagning.
- Översyn av obligatoriska metodkurser initieras. Diskussioner om innehållet och upplägget för de befintliga obligatoriska metodkurserna påbörjas, med särskild hänsyn till doktorandernas perspektiv, också även beakta synpunkter från övriga berörda forskarutbildningsämnen liksom från doktoranderna och forskarskolan CUL.
- Pedagogik som vetenskap ses över, identifiera vad som bör bevaras och vad som kan förnyas.
- Valbara kurser med fokus på teori/analys av empiriskt material kan ge ytterligare progression
- Systemet för utveckling och genomförande av kurser har delvis setts över då BUF har fixerat antalet valbara kurser per institution. Periodiseringen för forskarutbildningskurser ska anpassas till antalet befintliga och nya kurser, doktorandernas önskemål angående valbara kurser, samt doktoranders olika studietakt.
- Synliggör pedagogikämnet i valbara kurser

Kriterium 6 Doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

BEDÖMNING: På detta kriterium uppfyller UF i huvudsak kraven för hög kvalitet i forskarutbildningen, men det finns även några brister som påpekas.

BEDÖMARGRUPPENS REKOMMENDATIONER:

- Skapa ökad dynamik och flexibilitet genom fler mötesplatser i forskarutbildningen
- Skapa fler kollektiva arenor för samverkansdoktorander och internationella doktorander samt doktorander som tillhör små miljöer.
- Karriärsamtal och vilka vägar som kan finnas efter disputation är ett utvecklingsområde att fortsatt arbeta med. Flera doktorander efterfrågar också forum och stöd för hur man kan kommunicera forskningen utanför akademien.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG:

- Enligt högskoleförordningen (6 kap 28§) samt GU:s Doktorandreglarna (Dnr GU 2023/327, 8 kap 3§) har en doktorand som begär det rätt att få två handledare, och ”utseendet av handledare ska doktorandens önskemål samt inriktningen på avhandlingsarbetet beaktas”. IPS och IPKL har egen *Policy för utseende av handledare för forskarstuderande*.

Det finns en tydlig policy om handledarbyten i ovannämnda styrdokument. Men det är möjligt att inte alla doktorander är medvetna om dem. Doktorander befinner sig ofta i en beroendeställning, vilket kan göra det svårt för dem att uttrycka sin önskan om att byta handledare. För att öka synligheten och säkerställa att alla doktorander känner till sina rättigheter kan forskarutbildningen aktivt lyfta fram policyn vid olika tillfällen, såsom under doktoranddagen, introduktionsmöten för nya doktorander eller genom andra kanaler, exempelvis forskarutbildningsbladet vid IPS och i forskarskolor där doktoranderna medverkar. En ökad transparens kring handledarbyten skulle kunna minska doktorandernas osäkerhet och främja en bättre dialog mellan doktorander och handledare.

- Uppföljning av samverkansdoktorander: IPKL har en forskarskola där samverkansdoktorander i pedagogik antagits. Det är betydligt vanligare med samverkansdoktorander inom de andra forskarutbildningsämnena, varför åtgärderna nedan kan tänkas vara relevanta för samverkansdoktorander generellt.
 - Möte med arbetsgivare och doktorand bör ske när samverkansavtal ingås (stämna av förväntningar och krav från båda parter), och avstämning bör ske vid halva studietiden med fokus på vad arbetsprocessen kräver och hur arbetet utvecklas innehållsligt
 - Tydlighet med fasta kursdagar och tider som ger förutsättningar för samverkansdoktorander att planera och delta på Campus.
 - Erbjudna möjlighet för hybrida former för exempelvis, doktoranddag, kurser, och seminarier inom institutioner och forskningsmiljöer där så är lämpligt, och annonsera dessa aktiviteter för deltagande på distans.
- Karriärvägledning:
 - Karriärvägledning är ett handledaransvar som kan stödjas av institutionella aktiviteter. Karriärvägledning ska i högre grad betonas på handledarkollegium samt följas upp i ISP-samtal, på doktoranddag, kurser och andra arenor där doktoranderna medverkar.
- Internationella doktorander:
 - Stärk språkligt stöd till internationella doktorander genom att vidta åtgärder i linje med Göteborgs universitets verksamhetsplan för att bättre stödja internationella doktoranders behov.
 - Kurser och seminarier ska erbjudas på engelska om detta efterfrågas av doktoranderna.
 - Kurslitteratur bör ses över: en fakultetsgemensam diskussion bör initieras kring huvudregeln att engelsk kurslitteratur ska användas på forskarutbildningsnivå. Syftet är att säkerställa att kurslitteraturen är inkluderande och tillgänglig för alla doktorander, oavsett språklig bakgrund, samt att främja en internationellt jämförbar utbildningsstandard.
 - Introduktionskursen bör ge en tydlig bild av forskarutbildningen och skapa en plattform för att möta doktorandernas förväntningar.

Kriterium 8 Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs
--

BEDÖMNING: När det gäller kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen har UF en medelgrad/vissa brister av måluppfyllelse.

BEDÖMARGRUPPENS REKOMMENDATIONER:

- Det som inte är lika tydligt beskrivet är hur det formella systemet möter doktoranderna i deras arbete - det vill säga den sociala praxis som formas över tid.
- Sådan praxis skapas genom flexibilitet, samtal och ömsesidig anpassning över korta och långa tidsperioder.
- Styrning av förväntningar både i början och som en kollektiv process under förloppet kan skapa en god balans mellan självständighet och de externa kraven på forskningsbidrag inom olika forskningsområden

ÅTGÄRDSFÖRSLAG:

När det gäller kontinuerlig uppföljning av utbildningen i termer av hur den formella utbildningen möter doktoranderna i deras arbete (den sociala praxisen) så efterlyser bedömarna samtal och flexibilitet.

- Vissa förväntningar kan mötas i introduktionskursen, som vi redan nämnt, de tre obligatoriska seminarierna med kringliggande samtal kan vi se fyller ett sådant behov, och även ISP samtalen som genomförs årligen.
- Dock kan teman kring denna problematik även aktualiseras i handledarkollegier och under doktoranddaggar som genomförs regelbundet (dvs om hur formella systemet möter och formar praxis).

TIDSPLAN:

Åtgärd	Ansvarig	Planeras	Genomförd
Samordnad antagning	Viceprefekter för FoU vid IPS/IPKL	Från och med vårterminen 2025 kommer institutionerna att gemensamt utarbeta en antagningsplan för de kommande två åren samt en långsiktig femårsplan.	
Kommunicera studiegång	Studierektorer	VT 2025	
Metodkurser	Kursansvariga i samråd med studierektorer	Börja VT 25	
Pedagogik som vetenskap	Kursansvarig IPS i samverkan med lärare IPKL	Börja VT 25	
Periodisering av kurser	Studierektorer vid IPS/IPKL	Görs återkommande	
Synliggör pedagogikämnet i valbara kurser	Kursansvariga tillsammans med studierektorer vid IPS/IPKL	VT 2025	
Möte med arbetsgivare (samverkansdoktorand)	Viceprefekt och studierektor IPS + IPKL	Start vårterminen 2025 (information ges vid antagning och uppföljning sker halvvägs genom studietiden).	
Erbjuda möjlighet för hybrida former för exempelvis, doktoranddag, kurser, och seminarier. Obligatoriska kurser ska dock fortsatt ges på campus	Studierektorer och forskarutbildnings samordnare inom institutioner och forskningsmiljöer.	Under förutsättning att hybrida salar finns tillgängliga och fungerar, påbörjas arbetet under VT25.	

Fasta kursdagar genom samordning av en gemensam kalender på fakultetsnivå.	Studierektorer i dialog med kursansvariga och vice-prefekt för FoU	Studierektorerna diskuterar med kursansvariga och viceprefekten för FoU för att säkerställa att andra möten på institutionen inte krockar med kursdagarna. Görs återkommande.	
Karriärsamtal	Handledare i samråd med studierektorer/viceprefekter för FoU	VT 2025	
Öka synligheten för doktoranders rättigheter	Vice-prefekt FoU tillsammans med Studierektorer	VT 2025	
Internationella doktoranders behov	Kursansvariga i samråd med studierektorer	Påbörja omedelbart i nästa handledningsmöte och följ upp regelbundet.	
Det formella systemet i relation till social praxis	Ett samlat ansvar mellan handledare, seminarieledare, kursansvariga, studierektorer, viceprefekter för FoU	Börja VT 2025 och genomförs regelbundet.	

FoU= Forskarutbildning